

Samtalens nødvendighed

af Britta Schall Holberg

Statsministeren kaldte til værdidebat. Den løb hurtigt af sporet, fordi den blev til rene angreb på "de andre". Hvis vi sidder i hver sin skyttegrav, bliver det aldeles uforpligtende at tale sammen.

Det bliver den dybeste enøjede alvor, blottet for nogen form for humor. Så kan man bare skyde løs og postulere alt muligt om hinanden og hinandens synspunkter. Men der er så forfærdende få steder efterhånden, vi kan mødes i den fordomsfri, respektfulde samtale. Det er underligt, at alt imens demokratiseringsprocessen er gået over scenen, synes det som om, vi er blevet dårligere til at tale sammen.

Vi har fået en hel fejl opfattelse af begrebet debat. Debat og diskussioner opfatter vi som synonymt med skænderier. Måske er det, fordi medierne er så optaget af konflikter, at debatter anses for at være en slags hanekamp, som den ene party skal gå sejrrigt ud af. Hvis det er formålet, er der ikke plads til svinkeærinder, som humor eller overvejelser over, om modparten kan have sagt bare lidt, der er værd at lytte til. Det er i direkte modstrid med vore demokratiske idealer

En reel samtale behøver ikke at have en vinder. En reel samtale er et møde en vidensdeling. Jeg kommer med mit, du med dit. Vi har måske forskellig baggrund, forskellig viden, forskellig tilgang, forskellig status, ja måske forskellig proffesion, forskellig nationalitet, forskellig hudfarve, forskellig tro.

Hvis vi aldrig mødes, hvis vi ikke taler sammen, forbliver vi fremmede for hinanden, bliver bange, usikre både på os selv og den anden. Eller måske alt for skråsikre på, at vi er de eneste, der har ret, ja, måske endda de eneste, der har ret til at udtale os. Det bliver til diktatur.

Hvis ikke vi i det moderne samfund forstår betydningen af og berigelsen ved en vidensdeling mellem læg og lærd, mellem student og håndværker, mellem lønmodtager og den selvstændige erhvervsdrivende, mellem embedsmænd og folkevalgte, mellem de nye og de gamle danskere, mellem kunstnere og teknokrater og almindeligt godtfolk, bliver det et goldt

samfund, fordi ordene ikke kan nå over de kløfter, der dannes. Kunst og kærlighed, inspiration, glæde og fremdrift opstår i de spændingsfelter, som mødet og den åbne samtale udgør.

Hvis mødet ikke finder sted, hvis ordene holder op, begynder volden. Ordvolden eller den korporlige vold. Der, hvor vi holder op med at mødes og tale sammen om hvad det er, vi gerne vil, hvad det er vi tror på, hvad der betyder noget for os, der sander det hele til. Bliver til afmagt og stilhed eller afmagt og vold.

Højskolen er det rum, hvor mødet kan foregå, og stedet hvor samtalen kan føres på tværs af alle samfundets opdeltede kasser. Hvis vi som mennesker skal holde os spændstige og levende, hvis visionerne skal blomstre, er det nødvendigt, at vi bliver skubbet til i vores opfattelse af, at vi er de eneste, der har set sandheden. Deter nødvendigt, at vi bliver rusket i, og at vi får skubbet til vore fordomme, hvis samfundet skal blive et sjovt samfund at leve i.

Det er ikke gammeldags romantik. Men absolut nutidig nødvendighed.